

Dolnośląski Barometr Planów i Aspiracji Młodzieży

opis metodyki badania

Opracowali:

dr hab. Piotr Mikiewicz

dr hab. Paweł Rudnicki

dr Anna Abramczyk

dr Katarzyna Pająk-Załęska

SPIS TREŚCI

1. Charakterystyka badania aspiracji edukacyjnych i planów zawodowych uczniów na Dolnym Śląsku „BAROMETR”	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
2. Narzędzie badawcze, plan i harmonogram działania, metodologia	3
3. Analiza danych – pierwszy cykl badania	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
4. Rekomendacje: drugi i trzeci cykl badania	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
ANEKS	18

1. Wprowadzenie do metodyki badania „Barometr...”

„Barometr – badanie aspiracji edukacyjnych i planów zawodowych uczniów ostatnich klas szkół podstawowych i ponadpodstawowych w województwie dolnośląskim” to unikatowe w skali kraju badanie, którego wyniki ukażą trendy i tendencje edukacyjne i zawodowe młodzieży z Dolnego Śląska.

Badanie „Barometr” ma charakter populacyjny i stwarza unikatową szansę na poznanie aspiracji i planów najmłodszych mieszkańców Dolnego Śląska. To duże zobowiązanie społeczne i wyzwanie naukowe oraz niezwykła szansa na poznanie planów edukacyjnych i zawodowych osób z generacji Z.

Badanie zostało osadzone w orientacji ilościowej badań społecznych. W swoim pełnym wydaniu obejmie całą populację uczniów klas ósmych szkół podstawowych oraz ostatnich klas szkół ponadpodstawowych (liceów, techników, szkół branżowych). Kohorta badanych to ponad 50.000 osób.

W tym kontekście ważne jest zaplanowanie metodyki działania badawczego: metodologii, logistyki, testowania, realizacji badania właściwego oraz analizy i interpretacji danych.

Za opracowanie koncepcji badania oraz jego realizację odpowiada Zespół ds. Badań Wojewódzkiego Zespołu Koordynacji, działający przy Dolnośląskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu.

Badanie zostało podzielone na dwa etapy: badanie pilotażowe (grudzień 2024) i badanie właściwe (luty 2025). Celem badania pilotażowego było testowanie narzędzia badawczego oraz logistyki procesu badawczego. Badanie właściwie dostarczy pełnych danych do analizy aspiracji i planów.

1.1 Cel i przedmiot badania

Badanie „Barometr” ma dwa główne cele: analizę aspiracji edukacyjnych oraz planów zawodowych uczniów ostatnich klas szkół podstawowych i ponadpodstawowych na Dolnym

Śląsku. Dodatkowo badanie obejmuje identyfikację czynników wpływających na podejmowane decyzje edukacyjne i zawodowe w kontekście specyfiki regionalnej. Aspiracje edukacyjne rozumiane są tutaj jako zamierzenia uczniów dotyczące zdobycia określonego poziomu wykształcenia, podczas gdy plany zawodowe odnoszą się do preferencji i zamierzeń związanych z wyborem przyszłego zawodu.

Przedmiotem badania jest szeroko pojęta motywacja młodzieży, ich przekonania dotyczące przyszłości, a także zewnętrzne czynniki determinujące wybory edukacyjne i zawodowe. Uwzględniono takie aspekty jak:

- rodzinne środowisko edukacyjne, w tym poziom wykształcenia rodziców i ich zawody,
- miejsce zamieszkania ucznia, ze szczególnym uwzględnieniem różnic między obszarami miejskimi a wiejskimi,
- poziom świadomości uczniów o dostępnych ścieżkach edukacyjnych i zawodowych,
- indywidualna ocena możliwości realizacji planów zawodowych,
- określenie swoich planów zawodowych w odniesieniu do branż PKD oraz poziomu stanowiska (od stanowisk podstawowych do specjalistycznych).

Projekt został zaprojektowany z myślą o dostarczaniu rzetelnych danych do analizy regionalnych potrzeb edukacyjnych i zawodowych. Szczególny nacisk położono na wykorzystanie wyników do wsparcia procesów decyzyjnych w politykach oświatowych i społecznych województwa dolnośląskiego.

Cele szczegółowe badania:

- zidentyfikowanie preferencji edukacyjnych uczniów na różnych etapach kształcenia,
- analiza wpływu czynników demograficznych i społecznych na wybory edukacyjne i zawodowe,
- określenie poziomu wiary uczniów w możliwość realizacji własnych planów,

- stworzenie podstaw do opracowania rekomendacji wspierających rozwój polityki edukacyjnej w regionie,
- przygotowanie narzędzi badawczych możliwych do replikacji w kolejnych edycjach badania oraz potencjalnego zastosowania w innych województwach.

Przedmiot badania obejmuje również relacje między edukacją a rynkiem pracy w regionie, w tym identyfikację zawodów, które cieszą się największym zainteresowaniem wśród uczniów. W ramach badania „Barometr” uwzględniono także potencjalne bariery, takie jak brak dostępu do odpowiednich informacji lub zasobów edukacyjnych, które mogą utrudniać młodzieży podejmowanie świadomych decyzji dotyczących swojej przyszłości.

Wyniki badania mają stanowić fundament dla lepszego zrozumienia trendów edukacyjnych i zawodowych w regionie oraz wspierać rozwój programów doradztwa zawodowego i polityk wspierających równość szans w edukacji. To szczególnie istotne w odniesieniu do wiedzy o najmłodszym pokoleniu, których wybory, plany i aspiracje wskazują na nowe podejście do rozumienia pracy, kariery czy uczenia się.

Badanie „Barometr” ma na celu zrozumienie aspiracji edukacyjnych i planów zawodowych uczniów ostatnich klas szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych na Dolnym Śląsku. Projekt ten wpisuje się w szeroką strategię badawczą, która uwzględnia lokalne potrzeby oraz specyfikę regionalnego rynku pracy. Głównym założeniem badania jest nie tylko identyfikacja celów edukacyjnych uczniów, ale również analiza czynników wpływających na ich wybory zawodowe oraz edukacyjne. Wyniki tego projektu posłużą do przygotowania rekomendacji dla polityk edukacyjnych oraz wspierania rozwoju kompetencji wśród młodzieży.

Specyficznym celem badania jest również identyfikacja barier, z jakimi borykają się uczniowie w planowaniu swojej przyszłości zawodowej. Uwzględniono takie czynniki jak poziom wykształcenia rodziców, miejsce zamieszkania oraz poziom świadomości o dostępnych ścieżkach kariery.

1.2 Kontekst realizacji badania

Dolny Śląsk to region o wyjątkowym znaczeniu dla polskiej gospodarki i edukacji. Jego specyfika wynika z różnorodności geograficznej, historycznej i społecznej, co przekłada się na złożoność wyzwań w zakresie edukacji i rynku pracy. Jednocześnie województwo zmagają się z procesami depopulacyjnymi, które szczególnie dotyczą mniejsze miasta i obszary wiejskie. Ubytek ludności prowadzi do trudności w utrzymaniu odpowiedniej liczby szkół oraz zmniejszenia możliwości zatrudnienia w regionach poza większymi ośrodkami miejskimi, takimi jak Wrocław, Legnica czy Wałbrzych.

Depopulacja wpływa również na strukturę społeczną i potrzeby edukacyjne młodzieży. W obliczu tych wyzwań Dolny Śląsk stoi przed koniecznością dostosowania swojej oferty edukacyjnej do zmieniających się realiów demograficznych i gospodarczych. Kluczowym elementem staje się zrozumienie aspiracji młodzieży oraz ich wyborów edukacyjnych, co pozwoli na lepsze planowanie polityki regionalnej.

Młodzież biorąca udział w badaniu należy do generacji Z, której wybory edukacyjne i zawodowe są silnie związane z trendami globalnymi, ale również lokalnymi uwarunkowaniami. Generacja ta cechuje się dużym naciskiem na rozwój osobisty, elastyczność w wyborze kariery oraz świadomością globalnych wyzwań, takich jak cyfryzacja, zmiany klimatyczne i nierówności społeczne. Jednak dostępność informacji, jakość doradztwa zawodowego oraz zrozumienie rynku pracy wśród uczniów generacji Z są zróżnicowane, co wpływa na ich zdolność do podejmowania świadomych decyzji dotyczących przyszłości.

Dolny Śląsk jako region dynamicznie rozwijający się gospodarczo przyciąga inwestycje w branżach takich jak technologie informatyczne, automatyka, logistyka i medycyna. Jednocześnie, obszary wiejskie i mniejsze miasta borykają się z ograniczonym dostępem do zasobów edukacyjnych i miejsc pracy, co rodzi ryzyko wykluczenia społecznego. Badanie „Barometr” ma na celu zrozumienie, jak te lokalne uwarunkowania wpływają na aspiracje edukacyjne i zawodowe uczniów.

Potrzeba systemowych rozwiązań

W odpowiedzi na powyższe wyzwania badanie "Barometr" zostało zaprojektowane jako narzędzie wspierające regionalną politykę edukacyjną. Dzięki cyklicznemu charakterowi badania możliwe będzie monitorowanie zmian w aspiracjach młodzieży, identyfikacja barier w planowaniu przyszłości oraz opracowanie rekomendacji dla decydentów. Szczególne znaczenie ma tu wdrażanie programów doradztwa zawodowego oraz inwestowanie w edukację na obszarach słabiej rozwiniętych, co pozwoli na lepsze dopasowanie oferty edukacyjnej do potrzeb uczniów i wymogów rynku pracy.

Badanie zostało zainicjowane w odpowiedzi na rosnące potrzeby dostosowania oferty edukacyjnej do zmieniającego się rynku pracy. Województwo dolnośląskie cechuje się dynamicznie rozwijającą gospodarką, co stawia przed edukacją wyzwania związane z przygotowaniem młodzieży do wymogów nowoczesnych zawodów. Badanie „Barometr” realizowane jest jako projekt cykliczny, który zakłada monitorowanie aspiracji uczniów oraz ich zmian w czasie. W obecnym planowaniu to dwa pełne pomiary: 2025 i 2026. Właśnie taka kompleksowość oraz uwzględnienie regionalnych uwarunkowań czyni ten projekt unikalnym w skali kraju.

2. Metodologia badania Barometr

Metodologia badania „Barometr” stanowi fundament dla uzyskania kompleksowych i wiarygodnych danych dotyczących aspiracji edukacyjnych oraz planów zawodowych młodzieży Dolnego Śląska. W celu osiągnięcia założonych celów badanie zostało zaprojektowane z uwzględnieniem zarówno potrzeb uczestników, jak i specyfiki regionu.

Kluczowe założenia badawcze

1. **Charakter cykliczny badania:** badanie „Barometr” realizowane jest w formie regularnych cykli, co umożliwi monitorowanie zmian w aspiracjach edukacyjnych i zawodowych młodzieży na przestrzeni lat. Pierwszy cykl badania miał charakter pilotażowy (2024), natomiast kolejne edycje będą obejmować pełną populację uczniów (2025, 2026).
2. **Zastosowanie sondażu diagnostycznego:** podstawą metodologii badania jest sondaż diagnostyczny, który umożliwi gromadzenie danych w sposób uporządkowany i systematyczny. Ankiety zostały zaprojektowane w oparciu o uznane standardy badawcze, co zapewnia ich wiarygodność oraz możliwość replikacji w innych regionach. Narzędzie badawcze było testowane, a wersja końcowa jest zoptymalizowana do badania populacyjnego (załączniki 1a, 1b)
3. **Uwzględnienie regionalnej specyfiki:** badanie odzwierciedla specyfikę Dolnego Śląska, łącząc dane demograficzne, edukacyjne oraz gospodarcze. Szczególny nacisk położono na zrozumienie różnic między mniejszymi miejscowościami a większymi ośrodkami miejskimi, takimi jak Wrocław czy Legnica.

4. **Triangulacja danych:** połączenie wyników ankiet z danymi z innych źródeł, takich jak statystyki rynku pracy czy raporty demograficzne, umożliwi bardziej szczegółową analizę.

Struktura metodologii

Metodologia badania obejmuje kilka kluczowych etapów:

1. **projektowanie narzędzi badawczych:** kwestionariusze zostały stworzone z myślą o maksymalnej czytelności i prostocie użytkowania. Uwzględniono potrzeby różnych grup wiekowych oraz poziom zaawansowania technologicznego szkół.
2. **przeprowadzenie pilotażu:** testowanie narzędzi badawczych na mniejszej próbie pozwoliło na identyfikację ewentualnych niedoskonałości oraz ich korektę przed właściwym badaniem.
3. **realizacja badania właściwego:** badanie pełnopopulacyjne zaplanowano z wykorzystaniem dedykowanych linków do ankiet online, co pozwala na szybkie i bezpieczne gromadzenie danych.
4. **analiza danych i raportowanie:** Zebrane dane będą poddawane analizie statystycznej (wspomaganej oprogramowaniem SPSS) oraz interpretacji, uwzględniając lokalne i globalne trendy edukacyjne oraz zawodowe.

Narzędzia badawcze

W badaniu zastosowano dwa podstawowe narzędzia:

1. **kwestionariusz dla uczniów szkół podstawowych:** skupia się na podstawowych planach edukacyjnych i zawodowych uczniów kończących szkoły podstawowe. Pytania obejmują

m.in. wybór kolejnego etapu edukacji, zainteresowanie określonymi branżami oraz poziom pewności w realizacji planów.

2. **kwestionariusz dla uczniów szkół ponadpodstawowych:** rozbudowany formularz zawierający pytania o ścieżki edukacyjne, konkretne zawody oraz czynniki wpływające na decyzje zawodowe, takie jak wykształcenie rodziców czy miejsce zamieszkania.

Innowacje metodologiczne

- **listy rozwijane branż zawodowych:** Wprowadzenie list branżowych opartych na PKD pozwala na bardziej precyzyjne odpowiedzi uczniów.
- **skala Likerta:** użycie skali Likerta umożliwia ocenę poziomu pewności uczniów w realizacji planów zawodowych i edukacyjnych.
- **możliwość pomijania pytań:** po badaniu testowym zmieniono strukturę ankiet, umożliwiając uczniom pominięcie pytań, na które nie chcą lub nie mogą odpowiedzieć, co wpływa na ich komfort i szczerść odpowiedzi.

Uwagi praktyczne

Każde pytanie zostało skonstruowane z myślą o minimalizowaniu błędów odpowiedzi, takich jak żarty uczniowskie czy odpowiedzi losowe. Ankiety są dystrybuowane w trybie online, co pozwala na szybką zbiórkę danych oraz ich natychmiastowe przetwarzanie. Ważnym elementem organizacyjnym – na etapie testowania narzędzia – była współpraca z nauczycielami, którzy odgrywali kluczową rolę w zapewnieniu sprawnego przebiegu badania oraz dostarczyli informacji zwrotnej.

Metodologia badania „Barometr” stanowi modelowe podejście do prowadzenia badań regionalnych, łącząc solidne podstawy naukowe z praktycznymi rozwiązaniami dostosowanymi do lokalnych potrzeb. Metodologia badania opiera się na solidnych podstawach teoretycznych

oraz praktycznych doświadczeniach zespołu badawczego. Kluczową cechą metodyki jest zastosowanie sondażu diagnostycznego, który umożliwia zebranie szczegółowych danych na temat planów i aspiracji uczniów. Ankiety zostały zaprojektowane w taki sposób, aby uwzględniały różne poziomy poznawcze uczniów oraz były przystosowane do realizacji w formie elektronicznej.

Założono, że badanie ma charakter cykliczny, co umożliwi monitorowanie zmian w aspiracjach młodzieży. Kluczowym elementem metodologii jest również wykorzystanie triangulacji danych, co oznacza łączenie wyników ankiety z danymi demograficznymi oraz innymi dostępnymi raportami dotyczącymi rynku pracy.

2.2 Opis grup docelowych

Grupy docelowe w badaniu „Barometr” obejmują uczniów ostatnich klas szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych na Dolnym Śląsku. Uczniowie ci znajdują się na kluczowych etapach decyzyjnych dotyczących swojej przyszłości edukacyjnej i zawodowej, co czyni ich idealnymi respondentami do analizy aspiracji i planów związanych z edukacją oraz pracą.

Struktura grup docelowych

1. **Uczniowie szkół podstawowych:** grupa ta obejmuje uczniów klas VIII, którzy przygotowują się do wyboru szkoły ponadpodstawowej. Wybór ten często stanowi fundament przyszłej kariery edukacyjnej i zawodowej. **Łączna liczba uczniów w tej grupie wynosi 26 796 osób, co stanowi ponad połowę badanej populacji.**
2. **Uczniowie szkół ponadpodstawowych:** grupa ta obejmuje uczniów ostatnich klas liceów ogólnokształcących, techników, szkół branżowych I stopnia oraz branżowych szkół II stopnia. **Populacja ta liczy 23 769 uczniów** i reprezentuje młodzież stojącą przed

decyzją o kontynuacji nauki na studiach wyższych, zdobyciu kwalifikacji zawodowych lub rozpoczęciu pracy zawodowej.

Zróżnicowanie demograficzne

Badanie uwzględnia różnorodność demograficzną regionu Dolnego Śląska. Obejmuje uczniów pochodzących z:

- większych miast, takich jak Wrocław, Legnica czy Wałbrzych, gdzie dostęp do szkół i możliwości edukacyjnych jest szeroki.
- mniejszych miejscowości oraz obszarów wiejskich, gdzie zasoby edukacyjne są ograniczone, co wpływa na wybory młodzieży.

Czynniki wpływające na grupy docelowe

W analizie grup docelowych uwzględniono następujące aspekty:

- **poziom wykształcenia rodziców:** wysoko wykształceni rodzice często inspirują swoje dzieci do podejmowania dalszej edukacji,
- **miejsce zamieszkania:** uczniowie z terenów wiejskich mogą napotykać większe bariery w dostępie do edukacji i doradztwa zawodowego,
- **dostęp do informacji:** zdolność do podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych zależy od poziomu wiedzy o dostępnych opcjach edukacyjnych i zawodowych.

Znaczenie grup docelowych

Analiza aspiracji i planów edukacyjnych tych grup pozwoli na identyfikację regionalnych trendów i potrzeb edukacyjnych, co z kolei wpłynie na lepsze planowanie polityki oświatowej.

Zrozumienie specyfiki każdej z tych grup jest kluczowe dla opracowania działań wspierających młodzież w realizacji ich aspiracji.

3. Badanie pilotażowe (grudzień 2024)

Celem badania pilotażowego było sprawdzenie funkcjonalności narzędzi badawczych oraz zidentyfikowanie potencjalnych problemów technicznych i metodologicznych przed przeprowadzeniem pełnego badania. Badanie pilotażowe miało kluczowe znaczenie w kontekście przygotowania finalnych wersji kwestionariuszy oraz optymalizacji procesu zbierania danych.

Jednym z głównych celów było przetestowanie, w jaki sposób uczniowie reagują na pytania zawarte w ankietach oraz czy formularze spełniają wymagania czytelności i intuicyjnej obsługi. Badanie miało również na celu ocenę stopnia zaangażowania uczniów oraz identyfikację odpowiedzi niekompletnych lub humorystycznych, które mogłyby wpływać na jakość danych. Szczególną uwagę poświęcono pytaniom otwartym, gdzie występowało ryzyko odpowiedzi losowych lub nieadekwatnych.

Badanie pilotażowe było także okazją do oceny reakcji nauczycieli i dyrekcji szkół na organizację procesu badawczego, co pozwoliło na dopracowanie aspektów logistycznych. Kluczowe znaczenie miało sprawdzenie, czy dostęp do komputerów, internetu oraz wsparcie nauczycieli podczas wypełniania ankiet są wystarczające do sprawnej realizacji badania właściwego.

Celem szczegółowym była także analiza zgodności struktury odpowiedzi z założeniami teoretycznymi. Upewniono się, że pytania dotyczące aspiracji edukacyjnych, planów zawodowych oraz czynników demograficznych pozwalają na uzyskanie danych o wysokiej wartości analitycznej.

Dzięki wynikom badania pilotażowego opracowano zmiany w kwestionariuszach, takie jak dodanie list rozwijanych branż zawodowych, umożliwienie pomijania pytań oraz wprowadzenie wskazówek dla uczniów dotyczących kodów pocztowych i wielkości miejscowości. Te modyfikacje znacząco wpłynęły na przygotowanie pełnego badania.

Celem pilotażu było przetestowanie funkcjonalności kwestionariuszy oraz identyfikacja potencjalnych problemów technicznych i metodologicznych. Badanie miało również na celu ocenę reakcji uczniów na pytania oraz określenie poziomu trudności w wypełnianiu ankiety.

Badanie pilotażowe zostało przeprowadzone w grudniu 2024 roku w czterech szkołach Dolnego Śląska, z czego dwie placówki to szkoły podstawowe, a dwie to szkoły ponadpodstawowe. W badaniu wzięło udział 219 uczniów, co pozwoliło na przetestowanie kwestionariuszy w różnych grupach wiekowych oraz edukacyjnych. Badanie miało charakter online, a uczniowie wypełniali ankiety na komputerach lub smartfonach pod opieką nauczycieli.

Etapy badania:

1. **Przygotowanie logistyczne:** przed rozpoczęciem badania skonsultowano szczegóły organizacyjne z dyrekcjami szkół. Zespół badawczy zapewnił wsparcie techniczne i metodyczne nauczycielom odpowiedzialnym za realizację ankiety w szkołach. Uczniowie zostali poinstruowani, jak wypełnić kwestionariusz, a nauczyciele mieli dostęp do materiałów wyjaśniających cele badania.
2. **Realizacja ankiety:** ankieta została przeprowadzona w trybie online. Czas wypełniania formularzy wynosił około 9 minut. W celu minimalizacji problemów technicznych zapewniono dostęp do dodatkowego wsparcia technicznego, aby rozwiązać potencjalne trudności na bieżąco.
3. **Analiza wstępna danych:** po zebraniu odpowiedzi dokonano ich wstępnej analizy, koncentrując się na kompletności danych, jakości odpowiedzi i potencjalnych błędach. Identyfikowano odpowiedzi humorystyczne lub nieadekwatne, co pozwoliło na wprowadzenie modyfikacji w narzędziach badawczych.

4. **Ewaluacja narzędzi:** wyniki badania pilotażowego posłużyły do dopracowania struktury kwestionariuszy. Szczególną uwagę zwrócono na pytania otwarte, które wzbudziły największą trudności interpretacyjnych, oraz pytania zamknięte, których odpowiedzi wymagały lepszego dopasowania do rzeczywistych wyborów uczniów.

Wnioski z przebiegu badania:

- zidentyfikowano trudności uczniów w podawaniu szczegółowych danych, takich jak kody pocztowe i wielkość miejscowości.
- potwierdzono konieczność wprowadzenia list rozwijanych dla pytań o branże zawodowe oraz skali prestiżu zawodów.
- stwierdzono potrzebę umożliwienia pomijania pytań, na które uczniowie nie mogli udzielić odpowiedzi.

Przeprowadzenie badania pilotażowego było kluczowe dla zapewnienia jakości i trafności narzędzi badawczych przed realizacją pełnego badania populacyjnego. Dzięki uzyskanym wynikom dokonano zmian w kwestionariuszach, co pozwoli na skuteczniejsze gromadzenie danych w pełnym badaniu. Pilotaż umożliwiał również ocenę logistyki i organizacji, co przełożyło się na lepsze przygotowanie do badania właściwego.

4. Badanie właściwe (luty 2025)

4.1 Plan i harmonogram

Pełne badanie stanowi kluczowy etap realizacji projektu „Barometr”, mający na celu zebranie reprezentatywnych danych od całej populacji uczniów ostatnich klas szkół podstawowych i ponadpodstawowych na Dolnym Śląsku. Zebrane informacje posłużą do określenia aspiracji edukacyjnych, preferencji zawodowych oraz czynników wpływających na wybory młodzieży.

Pełne badanie zaplanowano na 17-28 lutego 2025 roku. Działania poprzedzające badanie obejmowały szczegółowe konsultacje z dolnośląskim Kuratorium Oświaty, dyrektorami szkół oraz zespołem nauczycieli wspierających realizację projektu. Głównym założeniem logistycznym było zapewnienie równego dostępu do narzędzi badawczych dla wszystkich uczniów, niezależnie od lokalizacji szkoły czy jej zasobów technologicznych.

Kluczowe etapy realizacji:

1. **dystrybucja linków do ankiet:** ankiety zostaną udostępnione poprzez bezpieczne linki online, przesyłane szkołom przez dolnośląskie Kuratorium Oświaty. Każda szkoła otrzyma dedykowany link, umożliwiający identyfikację danych według lokalizacji.
2. **wypełnianie ankiet:** uczniowie będą mieli możliwość wypełnienia ankiet w trakcie zajęć szkolnych, co pozwoli na minimalizację liczby braków w danych oraz zapewni wsparcie nauczycieli. Dzięki temu proces wypełniania będzie przebiegał sprawnie, a wyniki będą bardziej reprezentatywne.
3. **Zbiórka, kodowanie i analiza danych:** zebrane odpowiedzi zostaną natychmiastowo zapisane na serwerach projektu, co umożliwi szybką agregację danych. Kodowanie i pełna analiza danych będzie przeprowadzona w drugim kwartale 2025 roku

(wykorzystanie oprogramowania SPSS). Wnioski zostaną opracowane w formie raportu końcowego, który posłuży do planowania dalszych działań. Pierwsze informacje sygnałne będą prezentowane na wydarzeniach WZK już w marcu 2025 r.

4. **podsumowanie i rekomendacje:** Wyniki badania będą podstawą do przygotowania rekomendacji dla polityki oświatowej, doradztwa zawodowego oraz inicjatyw wspierających rozwój młodzieży w regionie Dolnego Śląska.

4.2 Ostateczna wersja narzędzi badawczych

Na podstawie wyników badania pilotażowego oraz zgłoszonych uwag opracowano finalne wersje kwestionariuszy, które uwzględniają:

- **rozbudowane pytania metryczkowe**, umożliwiające lepsze zrozumienie kontekstu demograficznego i edukacyjnego uczniów,
- **listy rozwijane branż zawodowych** oparte na oficjalnej klasyfikacji PKD, co pozwala na bardziej precyzyjne identyfikowanie zainteresowań uczniów,
- **skalę Likerta i skalę prestiżu zawodów**, umożliwiające ocenę poziomu pewności w realizacji planów oraz postrzegania różnych profesji.
- **możliwość pomijania pytań**, co zwiększa komfort i szczerść odpowiedzi uczniów.

Dzięki wprowadzonym modyfikacjom narzędzia są bardziej funkcjonalne i precyzyjne, co pozwoli na uzyskanie danych o wyższej wartości analitycznej. Pełne badanie stanowi kontynuację pracy pilotażowej, rozszerzając zakres analizy na całą populację uczniów.

ANEKS

1. Kwestionariusze dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych

1a. Kwestionariusz dla szkoły podstawowej

BAROMETR

Badanie aspiracji edukacyjnych i planów zawodowych uczniów na Dolnym Śląsku
szkoły podstawowe

Harmonogram działań:

- Badanie populacyjne (17-28 lutego 2025): uczniowie ostatnich klas szkół podstawowych

!!! Lista szkół i kod dla szkoły!!! NADAĆ!!! Sortowanie szkół -> po miejscowościach, tj. Wpisują nazwę miejscowości i pojawia się lista szkół, z miejscowości.

Badanie będzie realizowane w dwóch grupach uczniów:

- uczniowie kończący edukację w szkole podstawowej - 8 klasa

Dane instruktażowe: prezentacja dla nauczyciela/uczniów

Metodologia: sondaż diagnostyczny – kwestionariusz ankiety

UWAGA: pytania w obu ankietach nie muszą mieć wypełnionych danych – nie zaznaczamy odpowiedzi jako obligatoryjne

DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

Pytania ankietowe szkoła podstawowa:

1. Po skończeniu szkoły podstawowej zamierzam uczyć się... [jedna odpowiedź]
 - w branżowej szkole I stopnia
 - w liceum
 - w technikum
 - w innej szkole: _____
 - jeszcze nie wiem

2. Docelowo chcę zdobyć wykształcenie: [jedna odpowiedź]
 - zawodowe/ branżowe
 - średnie (liceum, technikum lub branżowa szkoła II stopnia)
 - wyższe licencjackie/inżynierskie
 - wyższe magisterskie
 - wyższe + (np. doktorat)
 - jeszcze nie wiem

3. Zamierzam pracować w branży: [jedna odpowiedź]
 - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
(np. rolnik, leśnik, ogrodnik, architekt zieleni)
 - górnictwo i wydobywanie
(np. górnik, geolog, technik wiertniczy)
 - przetwórstwo przemysłowe
(np. operator maszyn, mechanik, spawacz, inżynier produkcji)
 - produkcja i dostarczanie energii elektrycznej, gazu, pary wodnej i powietrza
(np. inżynier energetyki odnawialnej, technik elektroenergetyk, specjalista ds. ochrony środowiska)
 - dostawa wody; gospodarowanie ściekami, odpadami oraz odzyskiwanie odpadów

(np. technik gospodarki wodnej, pracownik oczyszczalni ścieków, specjalista ds. odpadów)

- budownictwo

(np. murarz, cieśla, elektryk, architekt)

- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli, artykułów osobistych i domowych

(np. sprzedawca, przedstawiciel handlowy, mechanik samochodowy)

- transport i gospodarka magazynowa

(np. kierowca ciężarówki, logistyk, magazynier, kurier)

- zakwaterowanie i usługi gastronomiczne

(np. kucharz, kelner, hotelarz)

- informacja i komunikacja

(np. programista, grafik komputerowy, administrator sieci)

- finanse i ubezpieczenia

(np. księgowy, analityk danych, doradca finansowy)

- nieruchomości

(np. pośrednik nieruchomości, zarządca nieruchomości, specjalista ds. inwestycji)

- profesjonalne, naukowe i techniczne usługi

(np. architekt, inżynier budownictwa, doradca techniczny, badacz)

- administracja publiczna i obrona narodowa; usługi obowiązkowe ubezpieczenia społecznego

(np. policjant, strażak, żołnierz)

- edukacja

(np. nauczyciel, bibliotekarz, wychowawca, pracownik naukowy)

- zdrowie ludzkie i opieka społeczna

(np. lekarz, pielęgniarka, ratownik medyczny, pracownik socjalny)

- sztuka, rozrywka i rekreacja

(np. muzyk, animator rozrywki, reżyser, producent muzyczny)

- inne usługi

(np. manager social media, twórca treści na youtube/tiktok/podcastów)

- jeszcze nie wiem w jakiej branży chcę pracować

4. Chcę wykonywać zawód: _____
5. Chcę pracować jako: [jedna odpowiedź]
- specjalista lub menadżer (osoba wykonująca pracę wymagającą wysokich kwalifikacji)
 - technik (osoba wykonująca pracę wymagającą średnich kwalifikacji)
 - pracownik (osoba wykonująca pracę wymagającą niskich kwalifikacji)
 - przedsiębiorca (osoba prowadząca własną działalność gospodarczą)
 - rolnik (osoba prowadząca własne gospodarstwo rolne)
 - nie chcę podjąć zatrudnienia (pozostanę osobą bezrobotną)
 - jeszcze nie wiem
6. Moją pracę zawodową chcę wykonywać:
- w moim obecnym miejscu zamieszkania
 - na terenie Polski
 - zamierzam wyjechać do pracy za granicę
 - jeszcze nie wiem
7. Uważam, że moje plany zawodowe uda mi się zrealizować [skala Likerta]:
zdecydowanie mi się nie uda – nie uda mi się - nie wiem – uda mi się -
zdecydowanie mi się uda)
8. Moi rodzice/opiekunowie prawni posiadają wykształcenie: [pytanie nieobowiązkowe]
- matka/opiekunka prawna: podstawowe – gimnazjalne – zasadnicze zawodowe – średnie – wyższe
 - ojciec/opiekun prawny: podstawowe – gimnazjalne – zawodowe – średnie – wyższe

9. Zawód wykonywany przez moich rodziców/opiekunów prawnych to: [pytanie
nieobowiązkowe]

- matki/opiekunki prawnej: _____
- ojca/opiekuna prawnego: _____

10. Miejscowość, w której mieszkam to: [jedna odpowiedź]

- wieś
- miasto do 20 000 mieszkańców
- miasto 20 000 – 50 000 mieszkańców
- miasto 50 000 – 100 000 mieszkańców
- powyżej 100000 mieszkańców

Metryczka

Wiek: _____

Płeć: _____

Kod pocztowy: _____

IDENTYFIKACJA SZKOŁY WRAZ Z KLASĄ

Pakiet do badania:

- List do dyrekcji i grona nauczycielskiego
- Informacja dla rodziców (do wykorzystania w dzienniku elektronicznym)
- Link do badania
- Informacja o etycznym i bezpiecznym przetwarzaniu danych

1b. Kwestionariusz dla szkół ponadpodstawowych

BAROMETR

Badanie aspiracji edukacyjnych i planów zawodowych uczniów na Dolnym Śląsku
szkoły ponadpodstawowe

Harmonogram działań:

- Badanie populacyjne (17-28 lutego 2025): uczniowie ostatnich klas szkół ponadpodstawowych

!!! Lista szkół i kod dla szkoły i dla klas w szkole!!! NADAĆ!!! Sortowanie szkół -> po miejscowościach, tj. Wpisują nazwę miejscowości i pojawia się lista szkół, z miejscowości.

Badanie będzie realizowane w dwóch grupach uczniów:

- uczniowie ostatnich klas szkoły ponadpodstawowej (liceum ogólnokształcącego, technikum, branżowej szkoły II stopnia)

Dane instruktażowe: prezentacja dla nauczyciela/uczniów

Metodologia: sondaż diagnostyczny – kwestionariusz ankiety

UWAGA: pytania w obu ankietach nie muszą mieć wypełnionych danych – nie zaznaczamy odpowiedzi jako obligatoryjne

DLA SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH

Pytania ankietowe szkoła ponadpodstawowa:

1. Po skończeniu kształcenia w obecnej szkole zamierzam: [jedna odpowiedź]

- uczyć się zawodu
- uczyć się w szkole policealnej
- studiować na studiach dziennych
- studiować na studiach zaocznych
- rozpocząć pracę
- jeszcze nie wiem
- inne (jakie?) _____

2. Docelowo chcę zdobyć wykształcenie: [jedna odpowiedź]

- zawodowe
- średnie (liceum, technikum lub branżowa szkoła II stopnia)
- wyższe licencjackie
- wyższe magisterskie
- wyższe + (studia podyplomowe, doktorat, itp.)
- inne

3. Zamierzam pracować w branży: [jedna odpowiedź]

- rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
(np. rolnik, leśnik, ogrodnik, architekt zieleni)
- górnictwo i wydobywanie
(np. górnik, geolog, technik wiertniczy)
- przetwórstwo przemysłowe
(np. operator maszyn, mechanik, spawacz, inżynier produkcji)
- produkcja i dostarczanie energii elektrycznej, gazu, pary wodnej i powietrza
(np. inżynier energetyki odnawialnej, technik elektroenergetyk, specjalista ds. ochrony środowiska)
- dostawa wody; gospodarowanie ściekami, odpadami oraz odzyskiwanie odpadów

(np. technik gospodarki wodnej, pracownik oczyszczalni ścieków, specjalista ds. odpadów)

- budownictwo

(np. murarz, cieśla, elektryk, architekt)

- handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli, artykułów osobistych i domowych

(np. sprzedawca, przedstawiciel handlowy, mechanik samochodowy)

- transport i gospodarka magazynowa

(np. kierowca ciężarówki, logistyk, magazynier, kurier)

- zakwaterowanie i usługi gastronomiczne

(np. kucharz, kelner, hotelarz)

- informacja i komunikacja

(np. programista, grafik komputerowy, administrator sieci)

- finanse i ubezpieczenia

(np. księgowy, analityk danych, doradca finansowy)

- nieruchomości

(np. pośrednik nieruchomości, zarządca nieruchomości, specjalista ds. inwestycji)

- profesjonalne, naukowe i techniczne usługi

(np. architekt, inżynier budownictwa, doradca techniczny, badacz)

- administracja publiczna i obrona narodowa; usługi obowiązkowe ubezpieczenia społecznego

(np. policjant, strażak, żołnierz)

- edukacja

(np. nauczyciel, bibliotekarz, wychowawca, pracownik naukowy)

- zdrowie ludzkie i opieka społeczna

(np. lekarz, pielęgniarka, ratownik medyczny, pracownik socjalny)

- sztuka, rozrywka i rekreacja

(np. muzyk, animator rozrywki, reżyser, producent muzyczny)

- inne usługi
(np. manager social media, twórca treści na youtube/tiktok/podcastów)
- jeszcze nie wiem w jakiej branży chcę pracować

4. Chcę wykonywać zawód: _____

5. Chcę pracować jako: [jedna odpowiedź]

- specjalista lub menadżer (osoba wykonująca pracę wymagającą wysokich kwalifikacji)
- technik (osoba wykonująca pracę wymagającą średnich kwalifikacji)
- pracownik (osoba wykonująca pracę wymagającą niskich kwalifikacji)
- przedsiębiorca (osoba prowadzącą własną działalność gospodarczą)
- rolnik (osoba prowadząca własne gospodarstwo rolne)
- nie chcę podjąć zatrudnienia (pozostanę osobą bezrobotną)
- jeszcze nie wiem

6. Moją pracę zawodową chcę wykonywać:

- w moim obecnym miejscu zamieszkania
- na terenie Polski
- zamierzam wyjechać do pracy za granicę
- jeszcze nie wiem

7. Myślę, że uda mi się zrealizować moje plany zawodowe

[skala Likerta] zdecydowanie mi się nie uda – nie uda mi się - nie wiem – uda mi się - zdecydowanie mi się uda

8. Moi rodzice/opiekunowie prawni posiadają wykształcenie: [pytanie nieobowiązkowe]

- matka/opiekunka prawna: podstawowe – gimnazjalne – zasadnicze zawodowe – średnie - wyższe

- ojciec/opiekun prawny: podstawowe – gimnazjalne – zawodowe –
średnie - wyższe

9. Zawód wykonywany przez moich rodziców/opiekunów prawnych to: [pytanie
nieobowiązkowe]

- matki/opiekunki prawnej:

- ojca/opiekuna prawnego:

10. Miejscowość, w której mieszkam to: [jedna odpowiedź]

- wieś
- miasto do 20 000 mieszkańców
- miasto 20 000 – 50 000 mieszkańców
- miasto 50 000 – 100 000 mieszkańców
- powyżej 100 000 mieszkańców

Metryczka

Wiek: _____

Płeć: _____

Kod pocztowy: _____

IDENTYFIKACJA SZKOŁY WRAZ Z KLASĄ

=====

Pakiet do badania:

- List do dyrekcji i grona nauczycielskiego
- Informacja dla rodziców (do wykorzystania w dzienniku elektronicznym)
- Link do badania
- Informacja o etycznym i bezpiecznym przetwarzaniu danych